

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Etika v paliativní péči

Autor práce: Radka Poláčková

Obor studia: Etika v sociální práci

Posudek vypracoval: Daniel D. Novotný, Ph.D.

Datum: 9.5.2022

Deklarovaným cílem předložené diplomové práce je „formulovat etické principy péče, resp. reflektovat význam etiky v péči o umírající a definovat etické problémy a dilemata, které s procesem umírání souvisejí“ (s. 7) Dle mého je již z této formulace zřejmé, že cíl práce není formulován jasně a konzistentně: formulovat etické principy ≠ reflektovat význam etiky ≠ definovat etická dilemata. Jedná o tři související cíle? Pokud ano, proč je třeba zabývat se jimi zároveň a jak spolu souvisí? Pokud ne, proč je autorka přesněji nerozliší?

Konfúzní formulace cíle, resp. různých cílů práce, je dle mého kořenem toho, proč je jen velmi obtížné najít v práci nějakou tezi a nějaký osobní přínos autorky. Jedná se o kompilát, kde čtenář může sledovat místy sice zajímavý výčet různých pojetí a pohledů, ovšem bez vyjasnění toho, jak autorka sama probíranému tématu rozumí či jak jednotlivé části práce tvoří organický celek. Nevysvětlené pojmy jsou prokládány dlouhými citáty a nějakou klíčovou výzkumnou otázku si autorka sama explicitně nepokládá. Tím pádem ani nemá co odpovědět.

Přesto práci doporučuji k obhajobě, třebaže s velkým váháním a nerad, ve světle naprosto kompilačního charakteru práce. Ve prospěch doporučení k obhajobě je pro mě to, že autorka patrně přečetla celou řadu vhodně zvolených zdrojů a nevšiml jsem si nějakých výrazných formálních nedostatků. (Překvapilo mě nicméně, že autorka např. nepracuje s knihou Elisabeth Kübler-Ross, *Hovory s umírajícími*, 1968/1992 o níž jsem se domníval, že je pro její obor a téma základní). Při obhajobě bych ovšem rád, aby byla autorka schopna identifikovat jednu klíčovou výzkumnou otázku, která ji na fenoménu paliativní péče zajímá nejvíce i ve světle její osobní zkušenosti. Rád bych, aby se pokusila nastínit vlastní řešení této jedné otázky ve světle elementů, které neorganicky nahromadila ve svém textu. Např.

- Má paliativní péče vycházet z univerzálně platných principů, či si každý má/může volit své osobně či kulturně podmíněné principy?
- Povšimla si autorka konkrétních změn názorů na principy paliativní péče? Kterých a proč?
- Má etika jako reflektivní (filozofická) disciplína pro paliativní péči význam? Není lepší nad problémem umírání filozoficky nereflektovat? Není lepší odvolat se na nějaké profesní etické kodexy, právní normy, či názory WHO? Proč ano či proč ne?
- Existují *reálná* etická dilemata ve smyslu vícera správných řešení dané situace či jsou jen iluzí a existuje jen jediné správné řešení? (Příkladem možného iluzorního dilematu může být Kefalovo pojetí spravedlnosti jako mluvení pravdy a splácení dluhů v první knize *Ústavy*; Sókratés namítá, zda to platí i v případě vracení zbraně psychicky narušenému příteli; Kefalos by v tento moment mohl svou definici spravedlnosti ve světle dilematu revidovat, pokud by byl schopen reflexe, což ale není).

Daniel D. Novotný, Ph.D.